Bilaga 3

Ekonomisk jämställdhet

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 3
1.1 Data och begrepp ... 3

2 Kvinnors och mäns inkomster ... 4
2.1 Kvinnors disponibla inkomst är lägre än mäns ... 4
2.2 Inkomstgapet varierar över livscykeln ... 6
2.3 Disponibel inkomst 2024 ... 8

3 Kvinnors och mäns arbetsinkomster ... 11
3.1 Kvinnors sysselsättningsgrad är lägre än mäns ... 12
3.2 Förvärvsarbetande kvinnor arbetar i genomsnitt färre timmar än män ... 13
3.3 Kvinnors löner är lägre än mäns men skillnaden har minskat ... 13
3.4 Kvinnors och mäns arbetsinkomster i åldersgruppen 66–74 år ... 15
3.5 Självförsörjning ... 16

Årets bilaga om ekonomisk jämställdhet består av tre avsnitt. Efter en inledning beskrivs i avsnitt 2 utvecklingen av och skillnaden mellan kvinnors och mäns individuella disponibla inkomst sedan mitten av 1990-talet med fokus på den senaste tioårsperioden. I avsnitt 3 redovisas fördelningen av arbetsinkomster mellan kvinnor och män samt andelen självförsörjande kvinnor och män.

Sammanfattning

- Under den senaste tioårsperioden har kvinnors och mäns disponibla inkomst i genomsnitt ökat ungefär lika mycket, vilket har fått till följd att det genomsnittliga inkomstgapet mellan kvinnor och män har varit i stort sett oförändrat. Skillnaden vid medianen (det mittersta värdet) har dock minskat något under samma period.
- År 2024 var kvinnors genomsnittliga disponibla inkomst 20 procent lägre i åldersgruppen 20–65 år och 26 procent lägre i åldersgruppen 66 år och äldre. Skillnaden var mindre vid medianen – 14 procent i åldersgruppen 20–65 år och 15 procent i åldersgruppen 66 år och äldre. Att inkomstgapet är mindre vid medianen än vid medelvärdet beror till stor del på att de största skillnaderna mellan kvinnors och mäns inkomster finns i toppen av inkomstfördelningen.
- Skillnaden i disponibel inkomst beror främst på att mäns arbetsinkomster är högre än kvinnors. Kvinnors lägre arbetsinkomster beror till stor del på att färre kvinnor än män förvärvsarbetar, att fler kvinnor än män arbetar deltid, att kvinnors frånvaro på grund av sjukdom och föräldraledighet är högre än mäns och att kvinnors löner per arbetad timme i genomsnitt är lägre än mäns.
- Skillnaden i arbetsinkomst i förvärvsaktiv ålder leder också till att kvinnors pensionsinkomster blir lägre än mäns, eftersom arbetsinkomsten ligger till grund för den inkomstgrundande pensionen.
- Även kvinnors kapitalinkomster är lägre än mäns. År 2024 uppgick kvinnors kapitalinkomster i genomsnitt till hälften av mäns.
- Mäns högre arbets- och kapitalinkomster samt pensioner utjämnas till viss del av att kvinnors inkomster från transfereringar är högre än mäns. Kvinnors inkomster från lönerelaterade transfereringar är högre än mäns, bl.a. eftersom kvinnors frånvaro från arbete på grund av sjukdom och föräldraledighet är högre. Även kvinnors inkomster från försörjningsrelaterade bidrag (t.ex. bostadsbidrag och äldreförsörjningsstöd) är högre än mäns, eftersom fler kvinnor än män uppbär dessa förmåner.
- Som en följd av att mäns beskattningsbara inkomster är högre än kvinnors betalar män mer i skatt.
- Under den senaste tioårsperioden har mäns kapitalinkomster ökat mer än kvinnors, främst i toppen av inkomstfördelningen. Detta har lett till att den genomsnittliga skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga disponibla inkomst har varit oförändrad, trots att skillnaden i arbetsinkomst mellan kvinnor och män har minskat.
- Inkomstgapet vid medianen har inte påverkats av att kapitalinkomsterna har ökat, eftersom ökningen främst har skett i toppen av inkomstfördelningen. Däremot har den minskade skillnaden mellan kvinnors och mäns arbetsinkomster bidragit till att inkomstgapet har minskat vid medianen.

1 Inledning

I enlighet med ett beslut i riksdagen har regeringen sedan 1988 redovisat fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män som en del av budgetpropositionen (prop. 1987/88:105, bet. 1987/88:AU17, rskr. 1987/88:364).

Riksdagens övergripande mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Fördelningen av ekonomiska resurser är en central del av detta mål. Delmålet om ekonomisk jämställdhet innebär att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut, se skrivelsen Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid (skr. 2016/17:10). Vidare inbegriper delmålet att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och förutsättningar i fråga om tillgång till arbete samt samma möjligheter och villkor i fråga om såväl anställnings- och lönevillkor och andra arbetsvillkor som utvecklingsmöjligheter i arbetet. Målet har ett livscykelperspektiv som innebär att det avlönade arbetet ska ge ekonomisk trygghet och självständighet även under pensionsåren.

1.1 Data och begrepp

Analyserna av kvinnors och mäns inkomster grundar sig i huvudsak på Sveriges officiella inkomstfördelningsstatistik som fr.o.m. 2013 baseras på Totalräknad inkomstfördelningsstatistik (TRIF) och innan dess på Hushållens ekonomi (HEK). För 2013–2024 grundas analyserna på ett urval från TRIF, benämnt Statistiskt analysregister (STAR). Datamaterial, modeller, metoder, begrepp och definitioner beskrivs närmare i Finansdepartementets rapport Teknisk bilaga till Ekonomisk jämställdhet november 2026, som finns på regeringen.se. Analyserna av kvinnors och mäns situation på arbetsmarknaden baseras huvudsakligen på Statistiska centralbyråns (SCB) arbetskraftsundersökningar (AKU). Definitioner och förklaringar av begrepp som används i AKU finns på scb.se.

Individuell disponibel inkomst är relevant ur ett jämställdhetsperspektiv

Ekonomisk självständighet är en viktig aspekt av den ekonomiska jämställdheten. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det därför relevant att analysera hur stora resurser individen direkt förfogar över. Kvinnors och mäns ekonomiska välfärd påverkas även av de ekonomiska förhållandena i hushållet. Ekonomisk välfärd är dock inte bara en fråga om konsumtionsnivå, utan rätten till egna inkomster är en väsentlig del av den ekonomiska välfärden. I denna bilaga beskrivs därför kvinnors och mäns individuella inkomster från marknaden respektive välfärdsstaten.

Individuell disponibel inkomst (i fortsättningen disponibel inkomst) består av summan av individens inkomst från lön, näringsverksamhet, kapital och transfereringar minus direkt skatt. Transfereringar som går till hushållet, t.ex. bostadsbidrag, delas vid beräkningen av disponibel inkomst lika mellan sammanboende par.

2 Kvinnors och mäns inkomster

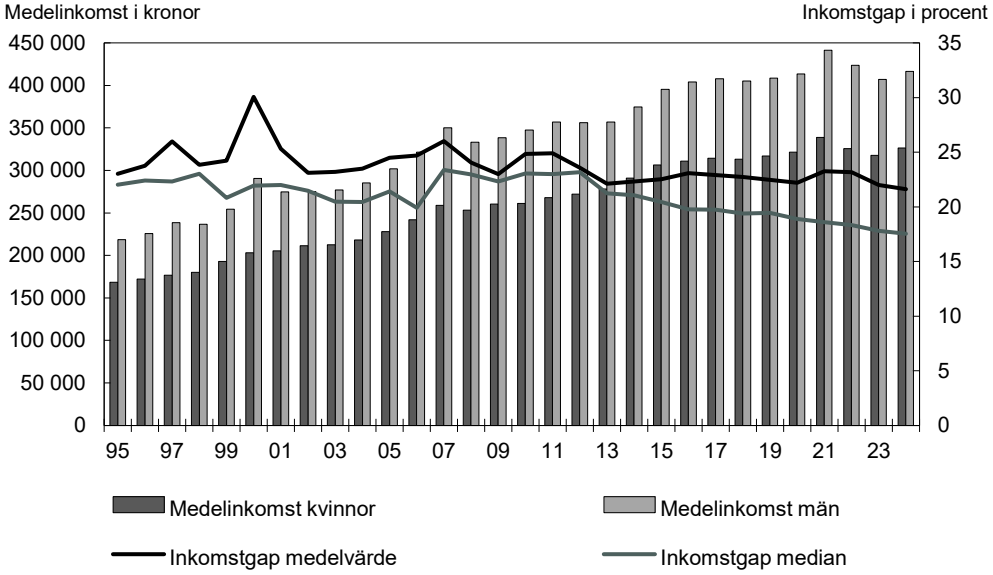
I detta avsnitt beskrivs utvecklingen av kvinnors och mäns disponibla inkomst. Avsnittet beskriver utvecklingen sedan 1995 med fokus på den senaste tioårsperioden för vilken det finns tillgänglig inkomststatistik, 2014–2024. I avsnittet redovisas också hur olika inkomstslag bidrar till inkomstgapet mellan kvinnor och män. Inkomstgapet visar skillnaden i disponibel inkomst mellan kvinnor och män. Exempelvis innebär ett inkomstgap på 22 procent att kvinnors inkomster är 22 procent lägre än mäns.

Eftersom sammansättningen av disponibel inkomst varierar över livscykeln redovisas utvecklingen för åldersgrupperna 20–65 år samt 66 år och äldre separat i delar av avsnittet. I den yngre åldersgruppen är de flesta aktiva på arbetsmarknaden, och arbetsinkomst, dvs. lön och inkomst av näringsverksamhet, utgör det största inkomstslaget. I den äldre åldersgruppen har de flesta lämnat arbetslivet, och pensioner utgör det största inkomstslaget.

2.1 Kvinnors disponibla inkomst är lägre än mäns

Både kvinnors och mäns disponibla inkomst har, med undantag för några enstaka år, ökat under en längre period (se diagram 2.1). Under perioden 2014–2024 ökade kvinnors disponibla inkomst med i genomsnitt 12 procent och mäns med 11 procent. Eftersom kvinnors disponibla inkomst bara ökade något mer än mäns har det genomsnittliga inkomstgapet i princip varit oförändrat under perioden, ca 22 procent. Om jämförelsen i stället görs mellan kvinnors och mäns medianinkomst (den mittersta kvinnan och mannen i kvinnors respektive mäns inkomstfördelning) blir bilden en annan. Inkomstgapet vid medianen var 18 procent 2024. Sedan 2014 har inkomstgapet vid medianen minskat med ca 4 procentenheter.

Diagram 2.1 Disponibel inkomst och inkomstgap i åldersgruppen 20 år och äldre

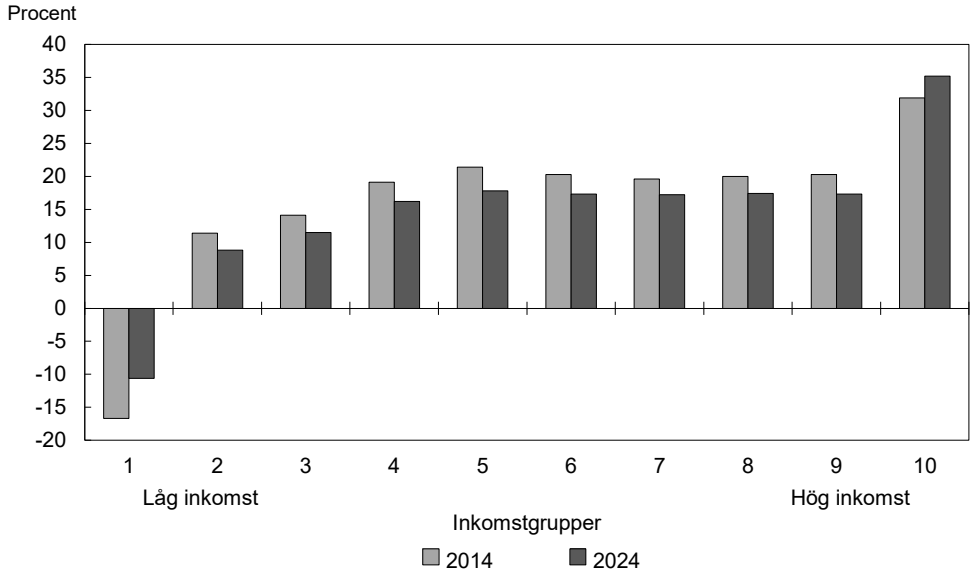
Anm.: Det genomsnittliga inkomstgapet beräknas som 100 x (mäns genomsnittliga disponibla inkomst – kvinnors genomsnittliga disponibla inkomst) / mäns genomsnittliga disponibla inkomst. Inkomstgapet vid medianen beräknas på motsvarande sätt för medianvärdet. Inkomsterna anges i 2024 års priser.

Källor: Statistiska centralbyrån (HEK och STAR) och egna beräkningar.

Inkomstgapet är störst mellan kvinnor och män med hög disponibel inkomst

Inkomstgapet mellan kvinnor och män varierar i olika grupper och beror på nivån på deras disponibla inkomst. När kvinnor och män delas upp i inkomstgrupper är inkomstgapet minst för kvinnor och män med låg disponibel inkomst och störst för kvinnor och män med hög disponibel inkomst (se diagram 2.2).

Diagram 2.2 Genomsnittligt inkomstgap i inkomstgrupper

Anm.: Indelningen i inkomstgrupper görs separat för kvinnor respektive män. Inkomstgapet mellan kvinnor och män i inkomstgrupp 1 avser skillnaden mellan de 10 procent kvinnor som har lägst disponibel inkomst och de 10 procent män som har lägst disponibel inkomst. Inkomstgapet mellan kvinnor och män i inkomstgrupp 10 avser skillnaden mellan de 10 procent kvinnor som har högst disponibel inkomst och de 10 procent män som har högst disponibel inkomst.

Källor: Statistiska centralbyrån (STAR) och egna beräkningar.

År 2024 var kvinnors disponibla inkomst lägre än mäns i samtliga inkomstgrupper förutom i inkomstgrupp 1, dvs. den tiondel av kvinnorna respektive männen med lägst disponibel inkomst. Kvinnors högre disponibla inkomst i inkomstgrupp 1 beror i huvudsak på att kvinnors transfererings- och pensionsinkomster är högre än mäns i denna grupp. I inkomstgrupp 10, dvs. den tiondel av kvinnorna respektive männen med högst disponibel inkomst, är inkomstgapet dubbelt så stort som gapet i inkomstgrupperna 2–9. Inkomstgapet i den högsta inkomstgruppen förklaras främst av att mäns kapitalinkomster är betydligt högre än kvinnors. I inkomstgrupperna 1–9 är kapitalinkomsternas betydelse för gapet obetydlig i förhållande till övriga inkomster, och gapet i inkomstgrupp 2–9 beror främst på att mäns arbetsinkomster är högre än kvinnors.

Mellan 2014 och 2024 ökade kvinnors disponibla inkomst i genomsnitt mer än mäns i inkomstgrupp 2–9. I inkomstgrupp 1 och 10 ökade i stället mäns disponibla inkomst mer än kvinnors. Trots att det genomsnittliga inkomstgapet varit oförändrat den senaste tioårsperioden har kvinnors disponibla inkomst ökat mer än mäns i åtta av tio inkomstgrupper. Detta förklaras av att de ökade inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män i den högsta inkomstgruppen har haft stor påverkan på det genomsnittliga inkomstgapet.

Nivån på inkomsterna i toppen av fördelningen påverkar dock inte medianvärdet, som mäter det mittersta värdet i fördelningen. Detta förklarar skillnaden i nivå och utveckling mellan det genomsnittliga inkomstgapet och inkomstgapet vid medianen.

2.2 Inkomstgapet varierar över livscykeln

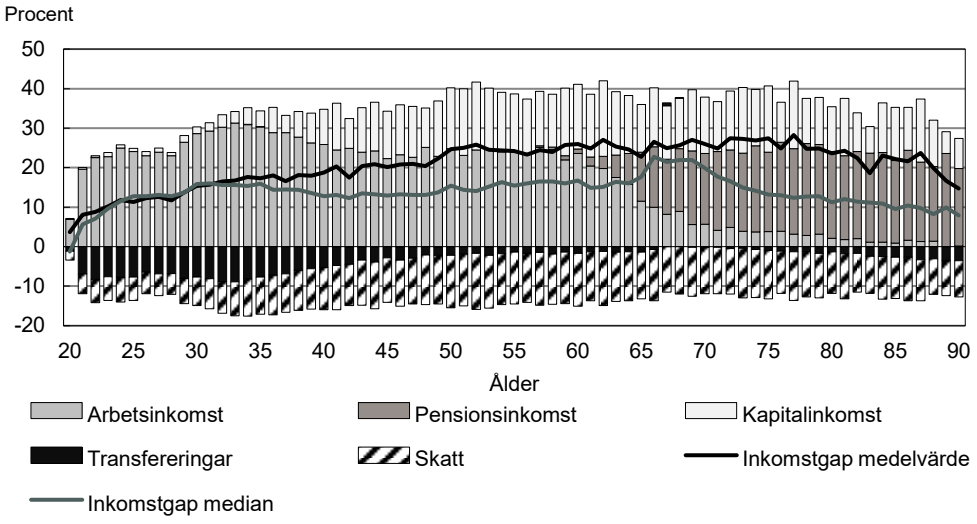
Det genomsnittliga inkomstgapet mellan kvinnor och män kan delas upp på de inkomstslag som bildar disponibel inkomst. Därigenom kan varje enskilt inkomstslags bidrag till gapet beräknas. Ett positivt värde innebär att mäns inkomster av inkomstslaget är högre än kvinnors, vilket bidrar till att öka inkomstgapet, medan ett negativt värde innebär det motsatta.

I diagram 2.3 redovisas det genomsnittliga inkomstgapet, inkomstgapet vid medianen och inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet i olika åldrar 2024.[1] Av diagrammet framgår att inkomstgapet vid medianen hade en tydlig åldersprofil 2024. Inkomstgapet ökade till 30-årsåldern och låg därefter på ungefär samma nivå fram till 65-årsåldern, då inkomstgapet åter ökade. Vid 70-årsåldern började inkomstgapet vid medianen minska.

Även det genomsnittliga inkomstgapet hade en tydlig åldersprofil. Fram till omkring 40 års ålder ökade inkomstgapet. Runt 50-årsåldern ökade inkomstgapet igen. Inkomstgapet låg ganska stabilt på denna nivå till 80-årsåldern, då inkomstgapet började minska.

De olika inkomstslagens påverkan på det genomsnittliga inkomstgapet varierade över livscykeln. Fram till 30-årsåldern ökade arbetsinkomstens betydelse för inkomstgapet successivt, eftersom mäns arbetsinkomster ökade mer än kvinnors. Skatter och transfereringar verkade i motsatt riktning, medan kapitalinkomster spelade en relativt liten roll för inkomstgapet. Från 35-årsåldern minskade arbetsinkomstens betydelse för inkomstgapet. Samtidigt ökade kapitalinkomsternas betydelse, och den utjämnande effekten från olika transfereringar avtog. Pensionsinkomsternas betydelse för inkomstgapet ökade från 60- till 75-årsåldern. Vid 75 års ålder avtog kapitalinkomsternas betydelse för inkomstgapet.

Diagram 2.3 Inkomstgap och inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet efter ålder, 2024

Anm.: Staplarna visar inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet. Ett positivt värde innebär att mäns inkomster av inkomstslaget är högre än kvinnors, vilket bidrar till att öka inkomstgapet, medan ett negativt värde innebär det motsatta. Bidragen från de olika inkomstslagen summerar till det totala genomsnittliga inkomstgapet.

Källor: Statistiska centralbyrån (STAR) och egna beräkningar.

[1] Avsnittet beskriver skillnaden för personer i olika åldrar under ett och samma år, inte förändringen över tid för kvinnor och män.

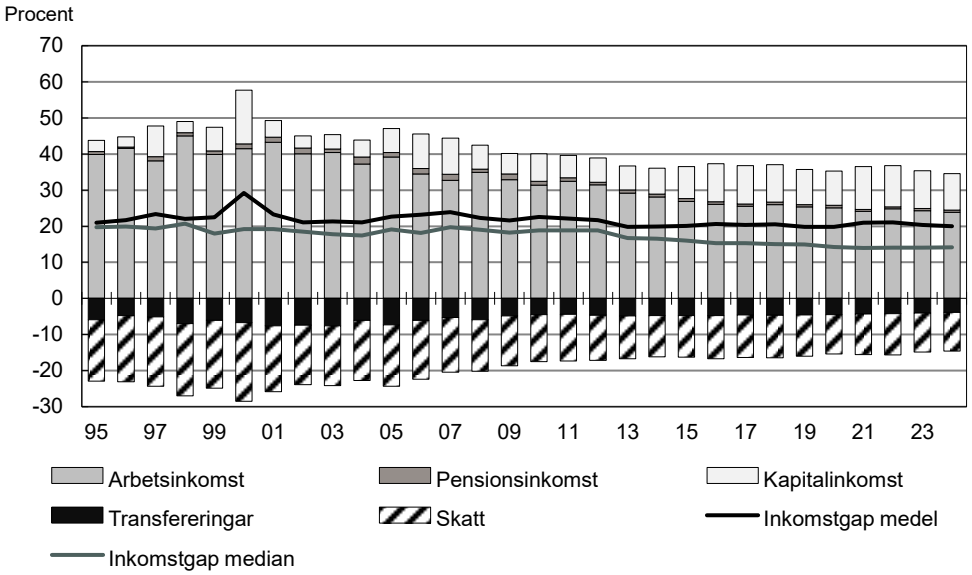
Arbetsinkomsterna bidrar mest till inkomstgapet i åldersgruppen 20–65 år, men betydelsen har minskat över tid

Arbetsinkomster utgör det största inkomstslaget i åldersgruppen 20–65 år. Det är också detta inkomstslag som bidrar mest till det genomsnittliga inkomstgapet (se diagram 2.4). Arbetsinkomsternas bidrag till inkomstgapet har dock minskat under en längre tid, eftersom kvinnors arbetsinkomster ökat mer än mäns. Samtidigt har kapitalinkomsternas bidrag till gapet ökat, eftersom mäns kapitalinkomster har ökat mer än kvinnors. Sedan 2014 har det sammanlagda bidraget från arbetsinkomster och kapitalinkomster minskat något.

Skatternas utjämnande effekt på inkomstgapet avtog något mellan 2014 och 2024, främst som en följd av att skillnaden mellan kvinnors och mäns arbetsinkomster minskade.

Kvinnors disponibla inkomst har ökat mer än mäns i större delen av inkomstfördelningen under den senaste tioårsperioden, men i den översta inkomstgruppen har mäns disponibla inkomst ökat mer än kvinnors. Detta har fått till följd att det genomsnittliga inkomstgapet var nära nog detsamma 2024 som det var 2014, medan inkomstgapet vid medianen minskade med drygt 2 procentenheter.

Diagram 2.4 Inkomstgap och inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet i åldersgruppen 20–65 år

Anm.: Staplarna visar inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet. Ett positivt värde innebär att mäns inkomster av inkomstslaget är högre än kvinnors, vilket bidrar till att öka inkomstgapet, medan ett negativt värde innebär det motsatta. Bidragen från de olika inkomstslagen summerar till det totala genomsnittliga inkomstgapet.

Källor: Statistiska centralbyrån (HEK och STAR) och egna beräkningar.

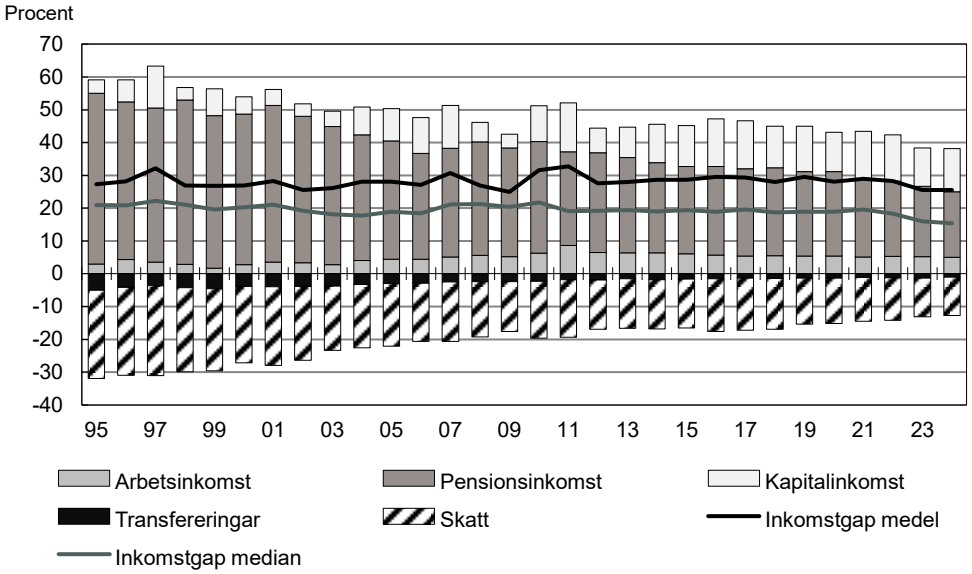
Pensionsinkomster bidrar mest till inkomstgapet i åldersgruppen 66 år och äldre, men betydelsen har minskat över tid

I åldersgruppen 66 år och äldre utgör pensionsinkomster det största inkomstslaget. Eftersom mäns pensionsinkomster i genomsnitt är högre än kvinnors bidrar detta inkomstslag mest till det genomsnittliga inkomstgapet mellan kvinnor och män, även om skillnaden minskade mellan 2014 och 2024 (se diagram 2.5). Under samma period har den utjämnande effekten av skatter och transfereringar minskat. Utvecklingen speglar kvinnors ökade arbetskraftsdeltagande sedan 1970-talet. I åldersgruppen 66 år och äldre har kvinnor i den yngre delen av åldersgruppen förvärvsarbetat i högre utsträckning än i den äldre delen, vilket bidrar till att kvinnors inkomstrelaterade pensioner ökat över tid. Denna utveckling minskar behovet av andra transfereringar

och bidrar till att minska skillnaden mellan kvinnors och mäns skatteinbetalningar. Kapitalinkomsterna har ökat under en längre period, och mäns kapitalinkomster har ökat mer än kvinnors. Detta får till följd att kapitalinkomsternas bidrag till inkomstgapet ökat. Arbetsinkomsternas bidrag till inkomstgapet är relativt litet och har minskat sedan 2014.

År 2024 var det genomsnittliga inkomstgapet mellan kvinnor och män 26 procent, och gapet vid medianen 15 procent. Både det genomsnittliga inkomstgapet och inkomstgapet vid medianen var relativt oförändrat mellan 2014 och 2022. Åren 2023 och 2024 minskade dock gapet, till stor del beroende på att garantipensionen höjdes dessa år till följd av den höga inflationen. Detta fick till följd att det genomsnittliga inkomstgapet minskade med 3 procentenheter medan gapet vid medianen minskade med 4 procentenheter.

Diagram 2.5 Inkomstgap och inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet i åldersgruppen 66 år och äldre

Anm.: Staplarna visar inkomstslagens bidrag till det genomsnittliga inkomstgapet. Ett positivt värde innebär att mäns inkomster av inkomstslaget är högre än kvinnors, vilket bidrar till att öka inkomstgapet, medan ett negativt värde innebär det motsatta. Bidragen från de olika inkomstslagen summerar till det totala genomsnittliga inkomstgapet.

Källor: Statistiska centralbyrån (HEK och STAR) och egna beräkningar.

2.3 Disponibel inkomst 2024

Kvinnors marknadsinkomster är lägre än mäns i åldersgruppen 20–65 år, men transfereringar och skatter utjämnar inkomsterna

I åldersgruppen 20–65 år är mäns arbets- och kapitalinkomster i genomsnitt högre än kvinnors. Män betalar därför också mer i skatt. Däremot är kvinnors inkomster från transfereringar i genomsnitt högre än mäns.

År 2024 uppgick kvinnors genomsnittliga arbetsinkomster till 77 procent av mäns (se tabell 2.1). Detta berodde på att kvinnors sysselsättningsgrad var lägre än mäns, att förvärvsarbetande kvinnor i genomsnitt arbetade färre timmar än män, eftersom fler kvinnor än män arbetade deltid och att kvinnors frånvaro var högre än mäns. Dessutom var kvinnors löner per arbetad timme var lägre än mäns.

Kvinnors kapitalinkomster uppgick 2024 i genomsnitt till 43 procent av mäns.[2] Kvinnors lägre kapitalinkomster berodde till viss del på att färre kvinnor än män har

[2] Kapitalinkomsterna är mycket ojämnt fördelade i befolkningen. En liten andel kvinnor och män har mycket höga kapitalinkomster, vilket ökar medelvärdet. De allra flesta har kapitalinkomster som är betydligt lägre än genomsnittet.

kapitalinkomster, men främst på att kvinnors kapitalinkomster i genomsnitt är lägre än mäns bland de som har kapitalinkomster. Det är främst finansiella kapitalvinster, t.ex. vinster vid försäljning av aktier, men även utdelningar från fåmansbolag, som bidrar till att mäns kapitalinkomster är högre än kvinnors.

Skatter och transfereringar bidrog till att minska de ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män 2024. Både löne- och försörjningsrelaterade transfereringar var i genomsnitt högre för kvinnor än för män.[3]

Kvinnors lönerelaterade transfereringar var i genomsnitt 37 procent högre än mäns 2024. Skillnaden berodde till stor del på att kvinnor var sjukskrivna i högre utsträckning än män, och på att kvinnor tog ut en större andel av föräldrapenningen än män.

Kvinnors försörjningsrelaterade transfereringar var i genomsnitt 76 procent högre än mäns 2024. Detta var främst en följd av att det var vanligare att kvinnor var ensamstående med hemmavarande barn och att flera försörjningsrelaterade transfereringar, såsom bostadsbidrag till barnfamiljer och underhållsstöd, i stor utsträckning går till ensamstående föräldrar. Det var också fler kvinnor än män som studerade och fick studiestöd.

Eftersom kvinnors inkomster i genomsnitt var lägre än mäns och då skatten på förvärvsinkomster är progressiv, betalade kvinnor mindre skatt än män. Kvinnors skatteinbetalningar uppgick 2024 i genomsnitt till 67 procent av mäns, vilket bidrog till att minska skillnaden i disponibel inkomst mellan kvinnor och män.

Sammantaget uppgick kvinnors disponibla inkomst till 80 procent av mäns i åldersgruppen 20–65 år.

Tabell 2.1 Från marknadsinkomst till individuell disponibel inkomst, 20–65 år, 2024

Medelinkomst i kronor och andel i procent

	Medelinkomst för samtliga			Andel med inkomst		Medelinkomst för de med inkomster		
	Kvinnor	Män	Kvinnors andel av mäns inkomst	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnors andel av mäns inkomst
Arbetsinkomster	341	443	77	88	89	389	498	78
Kapitalinkomster	33	76	43	81	80	41	95	43
Marknadsinkomster	**374**	**519**	**72**	**94**	**95**	**399**	**549**	**73**
Lönerelaterade transfereringar	34	25	137	43	34	79	72	110
Försörjningsrelaterade transfereringar	18	10	176	62	55	30	19	156
Pensioner	8	11	75	8	7	108	152	71
Samtliga inkomster före skatt	**434**	**566**	**77**	**99**	**99**	**439**	**574**	**77**
Skatt	93	139	67	95	95	98	145	67
Disponibel inkomst	**341**	**427**	**80**	**99**	**99**	**345**	**433**	**80**

Anm.: Inkomsterna anges i 2024 års priser.

Källor: Statistiska centralbyrån (STAR) och egna beräkningar.

[3] Lönerelaterade transfereringar har till uppgift att ersätta inkomstbortfall under arbetslivet när individen inte kan förvärvsarbeta på grund av t.ex. sjukdom eller vård av barn, såsom sjukpenning och föräldrapenning. Även arbetslöshetsersättning ingår i de lönerelaterade transfereringarna.

Försörjningsrelaterade transfereringar är transfereringar vars syfte bl.a. är att utjämna skillnader i försörjningsansvar, såsom barnbidrag, bostadsbidrag, underhållsstöd och studiestöd. Även ekonomiskt bistånd ingår i de försörjningsrelaterade transfereringarna.

Kvinnors inkomstrelaterade pensioner är lägre än mäns i åldersgruppen 66 år och äldre, men skatter, grundskydd och transfereringar utjämnar inkomsterna

I åldersgruppen 66 år och äldre utgör pensionsinkomster den största inkomstkällan för både kvinnor och män. Mäns inkomstgrundade allmänna pension och tjänstepension är högre än kvinnors. Båda dessa typer av pension baseras på tidigare arbetsinkomster, och eftersom mäns arbetsinkomster är högre än kvinnors påverkar detta även de inkomstgrundade pensionerna. De pensioner som inte baseras på tidigare arbetsinkomster (t.ex. garantipension och inkomstpensionstillägg) är däremot högre för kvinnor än för män. Sammantaget är mäns pensionsinkomster högre än kvinnors, och 2024 uppgick kvinnors pensionsinkomster i genomsnitt till 76 procent av mäns (se tabell 2.2).

Även mäns arbetsinkomster var 2024 i genomsnitt högre än kvinnors. Skillnaden beror främst på att fler män än kvinnor förvärvsarbetade efter 65 års ålder, men också på att mäns arbetsinkomster var högre än kvinnors bland de som hade arbetsinkomster.

Likaså var mäns kapitalinkomster högre än kvinnors 2024. Mäns högre kapitalinkomster berodde främst på att mäns finansiella kapitalvinster och utdelningar från fåmansbolag var högre än kvinnors.

De lönerelaterade transfereringarna var i genomsnitt låga och förhållandevis jämnt fördelade mellan kvinnor och män 2024. Kvinnors inkomster från försörjningsrelaterade transfereringar var däremot i genomsnitt nästan dubbelt så höga som mäns. Detta beror på att fler kvinnor än män fick bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, till följd av att fler kvinnor än män hade låga pensioner.

Skatterna bidrar till att jämna ut skillnaden i disponibel inkomst mellan kvinnor och män, eftersom kvinnor till följd av lägre inkomster inte betalar lika mycket i skatt som män.

Sammantaget uppgick kvinnors disponibla inkomster till 74 procent av mäns i åldersgruppen 66 år och äldre.

Tabell 2.2 Från marknadsinkomst till individuell disponibel inkomst, 66 år och äldre, 2024

Medelinkomst i kronor och andel i procent

	Medelinkomst för samtliga			Andel med inkomst		Medelinkomst för de med inkomster		
	Kvinnor	Män	Kvinnors andel av mäns inkomst	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnors andel av mäns inkomst
Arbetsinkomster	25	44	56	21	31	116	140	83
Kapitalinkomster	69	120	58	89	88	77	137	57
Marknadsinkomster	**94**	**164**	**57**	**91**	**92**	**103**	**178**	**58**
Pensioner	249	326	76	99	99	252	330	76
Lönerelaterade transfereringar	1	1	95	1	1	73	75	97
Försörjningsrelaterade transfereringar	10	5	198	20	11	47	44	106
Samtliga inkomster före skatt	**353**	**496**	**71**	**100**	**100**	**354**	**497**	**71**
Skatt	68	113	60	99	99	69	115	60
Disponibel inkomst	**287**	**386**	**74**	**100**	**100**	**288**	**386**	**75**

Anm.: Inkomsterna anges i 2024 års priser.

Källor: Statistiska centralbyrån (STAR) och egna beräkningar.

3 Kvinnors och mäns arbetsinkomster

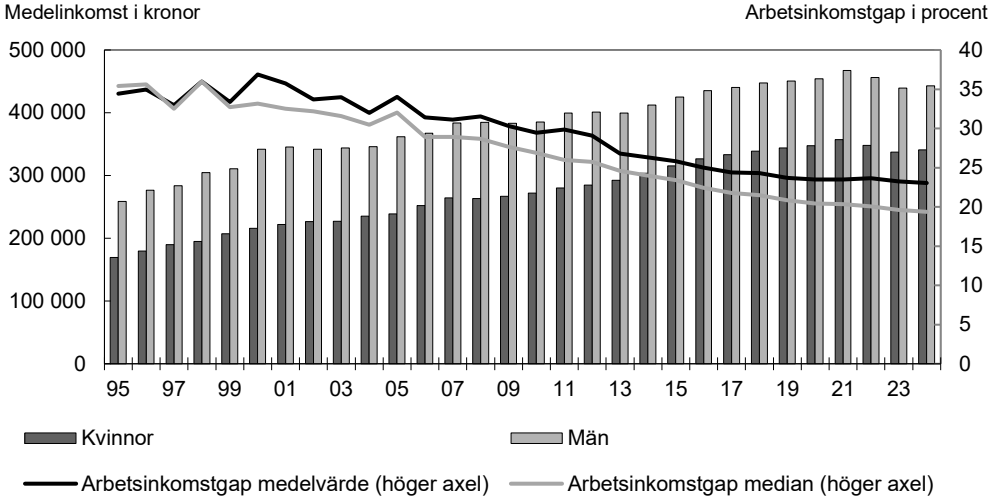
För de allra flesta i åldrarna 20–65 år utgör inkomster från arbete den största inkomstkällan. Arbetsinkomsten ligger också till stor del till grund för inkomstbaserade transfereringar såsom föräldrapenning, sjukpenning och inkomstgrundade pensioner. En hög arbetsinkomst ökar även möjligheten till sparande, vilket på sikt kan bidra till högre kapitalinkomster.

Kvinnors arbetsinkomster är i genomsnitt lägre än mäns. Skillnaden beror delvis på att färre kvinnor än män förvärvsarbetar. Förvärvsarbetande kvinnor arbetar också i genomsnitt färre timmar än män på grund av att fler kvinnor än män arbetar deltid och att kvinnors frånvaro är högre än mäns. Dessutom är kvinnors lön per arbetad timme i genomsnitt lägre än mäns. I detta avsnitt redovisas utvecklingen av kvinnors och mäns arbetsinkomster, skillnaden mellan kvinnors och mäns arbetsinkomster samt faktorer som bidrar till skillnaden.

Kvinnors arbetsinkomster är lägre än mäns men skillnaden minskar

Kvinnors arbetsinkomster är i genomsnitt lägre än mäns (se diagram 3.1). Skillnaden har dock minskat sedan en längre tid. Under den senaste tioårsperioden har kvinnors arbetsinkomst i åldersgruppen 20–65 år ökat med i genomsnitt 12 procent medan mäns ökat med 7 procent, även om den reala arbetsinkomsten sjönk 2022 och 2023 till följd av den höga inflationen dessa år. Skillnaden i genomsnittlig arbetsinkomst mellan kvinnor och män, det s.k. arbetsinkomstgapet, har därför minskat från 26 procent till 23 procent. Om skillnaden i stället beräknas vid medianen (den mittersta kvinnan och mannen i kvinnors respektive mäns arbetsinkomstfördelning) har gapet minskat från 24 procent till 19 procent. Skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga arbetsinkomster är således något större än skillnaden vid medianen. Det beror på att det finns fler män än kvinnor med höga arbetsinkomster, vilket påverkar genomsnittet men inte medianen.

Diagram 3.1 Arbetsinkomst och arbetsinkomstgap i åldersgruppen 20–65 år

Anm.: Det genomsnittliga arbetsinkomstgapet beräknas som 100 x (mäns genomsnittliga arbetsinkomst – kvinnors genomsnittliga arbetsinkomst) / mäns genomsnittliga arbetsinkomst i åldersgruppen 20–65 år, oberoende av om de har arbetsinkomst eller inte. Arbetsinkomstgapet vid medianen beräknas på motsvarande sätt för medianvärdet. Inkomsterna anges i 2024 års priser.

Källor: Statistiska centralbyrån (HEK och STAR) och egna beräkningar.

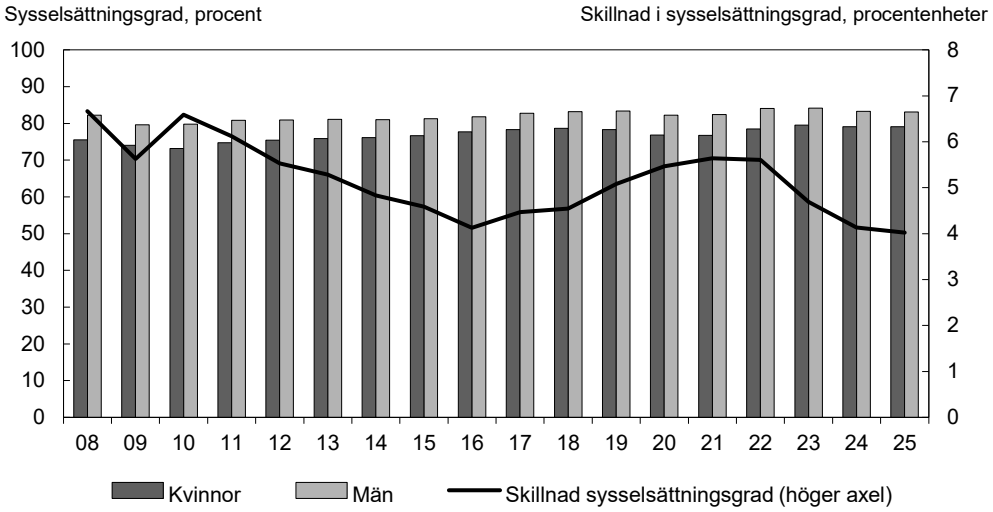
3.1 Kvinnors sysselsättningsgrad är lägre än mäns

En orsak till kvinnors lägre arbetsinkomster är att kvinnors sysselsättningsgrad är lägre än mäns (se diagram 3.2). Kvinnors sysselsättningsgrad i åldersgruppen 20–65 år har under den senaste tioårsperioden varit 4–6 procentenheter lägre än mäns. Sedan 2022 har dock skillnaden minskat med ca två procentenheter.

Skillnaden i sysselsättningsgrad beror på att färre kvinnor än män deltar i arbetskraften, och inte på att arbetslösheten är högre bland kvinnor än bland män.

Jämfört med andra medlemsstater i EU är dock Sverige ett av de länder där kvinnor har högst sysselsättningsgrad. Skillnaden mellan kvinnors och mäns sysselsättningsgrad är också liten i Sverige jämfört med andra medlemsstater.[4]

Diagram 3.2 Sysselsättningsgrad och skillnad i sysselsättningsgrad i åldersgruppen 20–65 år

Anm.: Sysselsättningsgraden beräknas som andelen kvinnor eller män i åldersgruppen 20–65 år som är sysselsatta.
Källor: Statistiska centralbyrån (AKU) och egna beräkningar.

Kvinnors och mäns sysselsättningsgrad varierar i olika grupper i befolkningen. Sysselsättningsgraden är förhållandevis hög både bland kvinnor och män födda i Sverige och bland kvinnor och män födda i övriga Europa. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan kvinnor och män födda i Sverige och i övriga Europa är relativt liten. Däremot är skillnaden i sysselsättningsgrad relativt stor mellan kvinnor och män födda utanför Europa.[5]

Sysselsättningsgraden varierar också med utbildningsnivån. Sysselsättningsgraden är relativt hög bland kvinnor och män med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Bland kvinnor och män med högst förgymnasial utbildning är sysselsättningsgraden lägre, särskilt bland kvinnor. Detta får till följd att skillnaden i sysselsättningsgrad är relativt liten mellan kvinnor och män med gymnasial eller eftergymnasial utbildning medan den är större mellan kvinnor och män med högst förgymnasial utbildning.

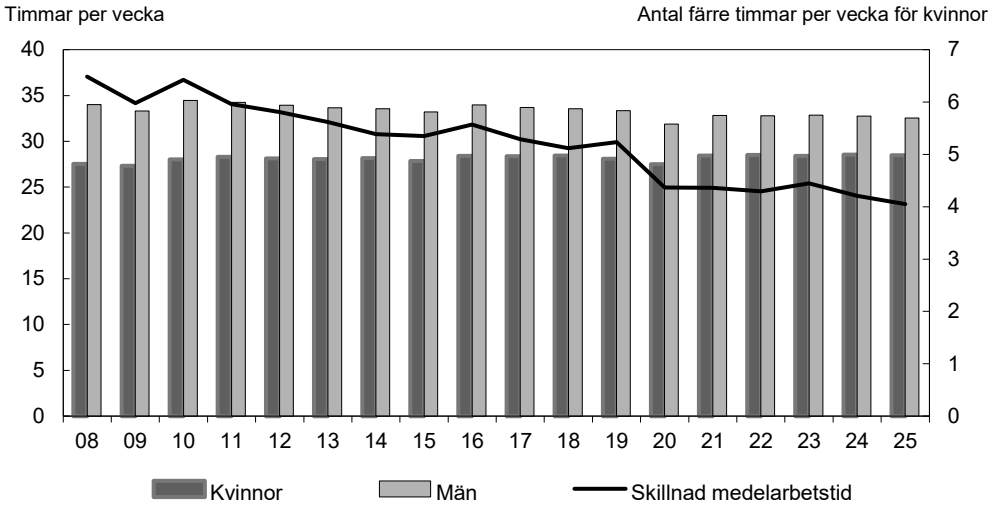
[4] Se European Institute for Gender Equality (EIGE), Gender Equality Index 2025, 2025.

[5] För utförligare beskrivning av sysselsättningsgrad efter härkomst, se prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. bilaga 3 avsnitt 2.2.

3.2 Förvärvsarbetande kvinnor arbetar i genomsnitt färre timmar än män

Förutom att kvinnors sysselsättningsgrad är lägre än mäns förvärvsarbetar sysselsatta kvinnor i genomsnitt färre timmar än sysselsatta män. År 2024 var sysselsatta kvinnors faktiska medelarbetstid i åldersgruppen 20–65 år 29 timmar per vecka, vilket kan jämföras med 33 timmar per vecka för män (se diagram 3.3). Skillnaden mellan kvinnors och mäns medelarbetstid har minskat under en längre tid, vilket är en delförklaring till att arbetsinkomstgapet minskat. Sedan 2020 har skillnaden mellan kvinnors och mäns arbetstid dock minskat relativt litet.

Diagram 3.3 Medelarbetstid och skillnad i medelarbetstid i åldersgruppen 20–65 år

Anm.: Statistiken avser faktisk medelarbetstid per vecka bland sysselsatta.
Källor: Statistiska centralbyrån (AKU) och egna beräkningar.

Den viktigaste orsaken till att sysselsatta kvinnor i genomsnitt arbetar färre timmar än sysselsatta män är att de i högre utsträckning arbetar deltid. En annan viktig orsak är kvinnors högre frånvaro från arbetet på grund av sjukdom. Kvinnor tar också ut fler dagar med föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn (vab).[6]

3.3 Kvinnors löner är lägre än mäns men skillnaden har minskat

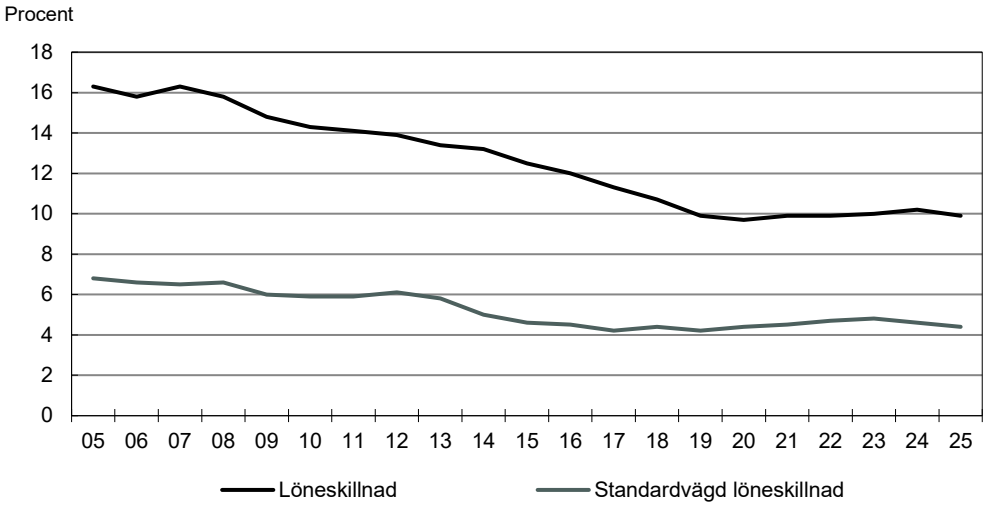
Skillnaden mellan kvinnors och mäns arbetsinkomster beror inte enbart på skillnader i sysselsättningsgrad och arbetad tid utan även på ersättningen per arbetad timme. Bland anställda kan skillnaden i ersättning, löneskillnaden, mätas genom att jämföra kvinnors och mäns genomsnittliga månadslöner, justerade till heltidsarbete.

Under perioden 2014–2024 minskade löneskillnaden från 13,2 procent till 10,2 procent. Löneskillnaden har dock varit i stort sett oförändrat sedan 2019 (se diagram 3.4). Den standardvägda löneskillnaden visar den kvarstående löneskillnaden mellan kvinnor och män efter att hänsyn har tagits till skillnader vad gäller ålder, utbildning, sektor, yrke och avtalad arbetstid. Den standardvägda löneskillnaden är lägre än det observerade lönegapet. År 2024 uppgick det standardvägda lönegapet till 4,6 procent, och har legat på ungefär samma nivå sedan 2015.

[6] För en utförligare beskrivning av skillnader i frånvaro från arbetet mellan kvinnor och män se prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. bilaga 3 avsnitt 3.3.

Att löneskillnaden är större än den standardvägda löneskillnaden innebär att en stor del, men inte hela, löneskillnaden mellan kvinnor och män beror på de faktorer som standardvägningen tar hänsyn till. Den löneskillnad som kvarstår efter standardvägningen visar dock att det också finns andra faktorer som påverkar löneskillnaderna än ålder, utbildning, avtalad arbetstid, sektor och yrke. Det kan finnas både sakliga, exempelvis faktiska skillnader inom ett och samma yrke, och osakliga orsaker, exempelvis diskriminering, till den kvarstående skillnaden mellan kvinnors och mäns löner.[7]

Diagram 3.4 Löneskillnad och standardvägd löneskillnad

Anm.: Löneskillnaden mäter den procentuella skillnaden mellan kvinnors och mäns månadslöner uppräknad till heltid. Den standardvägda löneskillnaden är den löneskillnad som kvarstår när hänsyn tagits till att kvinnor och män har olika ålder, utbildning och arbetstid samt arbetar inom olika yrken och sektorer. Den standardvägda löneskillnaden är beräknad med standard för svensk yrkesklassificering (SSYK12 nivå 4).

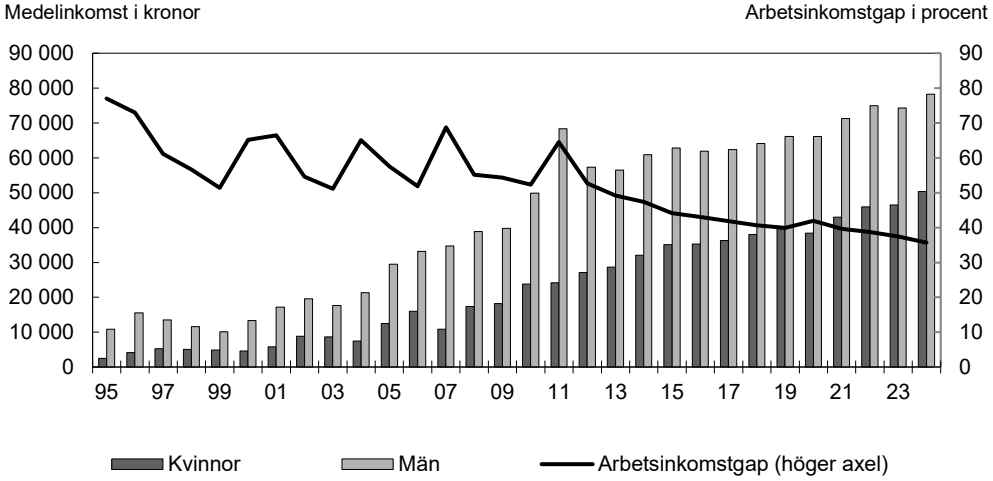
Källa: Medlingsinstitutet.

[7] Se utförligare diskussion om den kvarstående löneskillnaden i Medlingsinstitutet, Löneskillnader mellan kvinnor och män 2025, 2026.

3.4 Kvinnors och mäns arbetsinkomster i åldersgruppen 66–74 år

Äldre kvinnors och mäns arbetsinkomster har ökat en längre tid, om än från låga nivåer, vilket främst beror på att fler förvärvsarbetar efter 65 års ålder. Under den senaste tioårsperioden har kvinnors arbetsinkomster i åldersgruppen 66–74 år ökat med i genomsnitt 57 procent, medan mäns ökat med 29 procent. Som en följd av detta har arbetsinkomstgapet minskat från 47 procent till 36 procent (se diagram 3.5).

Diagram 3.5 Arbetsinkomst och arbetsinkomstgap i åldersgruppen 66–74 år

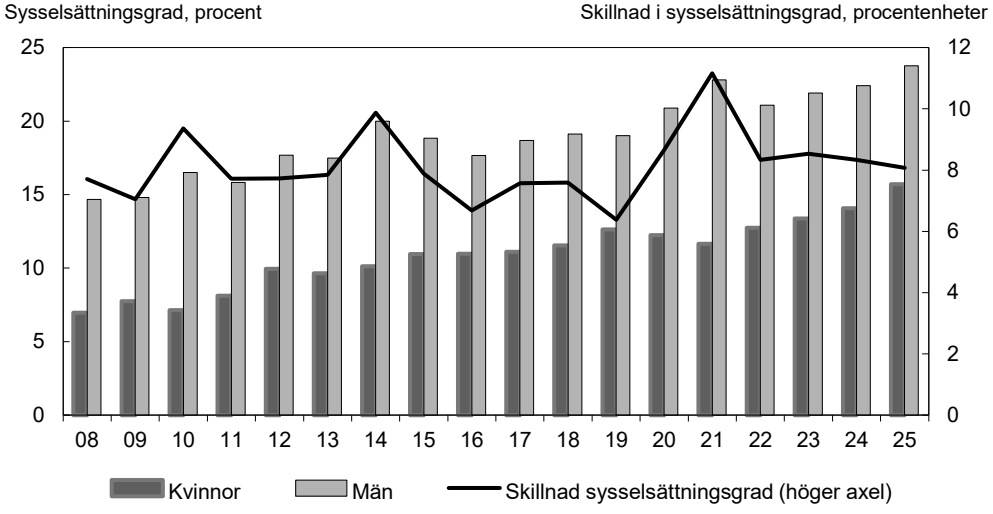

Anm.: Det genomsnittliga arbetsinkomstgapet beräknas som 100 x (mäns genomsnittliga arbetsinkomst – kvinnors genomsnittliga arbetsinkomst) / mäns genomsnittliga arbetsinkomst i åldersgruppen 66–74 år, oberoende av om de har arbetsinkomst eller inte. Inkomsterna anges i 2024 års priser.

Källor: Statistiska centralbyrån (HEK och STAR) och egna beräkningar.

Kvinnors lägre arbetsinkomster i åldersgruppen 66–74 år beror till stor del på att mäns sysselsättningsgrad är högre än kvinnors (se diagram 3.6). Kvinnors sysselsättningsgrad har under den senaste tioårsperioden legat 6–11 procentenheter lägre än mäns. År 2024 var kvinnors sysselsättningsgrad 14 procent och mäns 22 procent.

Diagram 3.6 Sysselsättningsgrad och skillnad i sysselsättningsgrad i åldersgruppen 66–74 år

Anm.: Sysselsättningsgraden beräknas som andelen kvinnor eller män i åldersgruppen 66–74 år som är sysselsatta.

Källor: Statistiska centralbyrån (AKU) och egna beräkningar.

3.5 Självförsörjning

Självförsörjningsmåttet visar hur stor andel kvinnor och män i åldern 20–65 år som har en självförsörjningsgrundande inkomst över tre inkomstbasbelopp.[8] År 2024 motsvarade detta 228 600 kronor per år, eller i genomsnitt 19 050 kronor per månad, före skatt. I den självförsörjningsgrundande inkomsten ingår inkomster från arbete, kapital, inkomstgrundad pension och vissa arbetsrelaterade transfereringar. Måttet är ett sätt att belysa individers etablering på arbetsmarknaden och används som ett komplement till sysselsättningsmåttet.

Kvinnor och män med en inkomst under gränsen för att vara självförsörjande klassificeras som ej självförsörjande. Heltidsstuderande och värnpliktiga vars inkomst ligger under gränsen för att vara självförsörjande utgör dock en egen kategori, som kallas heltidsstuderande, och ingår således inte i gruppen ej självförsörjande.

Andelen självförsörjande kvinnor är lägre än andelen självförsörjande män

År 2024 var 71 procent av kvinnorna och 77 procent av männen var självförsörjande (se tabell 3.3). Skillnaden mellan andelen självförsörjande kvinnor och män beror delvis på att kvinnor studerar i högre utsträckning än män. Ungefär 6 procent av kvinnorna och 4 procent av männen ingick i gruppen heltidsstuderande 2024. Andelen ej självförsörjande är högre bland kvinnor än bland män, vilket främst beror på lägre sysselsättningsgrad och en högre andel deltidsarbetande bland kvinnorna. Omkring 22 procent av kvinnorna och 18 procent av männen var ej självförsörjande 2024.

Andelen självförsörjande är lägre än andelen sysselsatta i befolkningen, vilket återspeglar att det finns sysselsatta som inte har en inkomst som når upp till inkomstgränsen för att räknas som självförsörjande. Skillnaden mellan andelen sysselsatta och andelen självförsörjande är större bland kvinnor än bland män. År 2024 var andelen självförsörjande kvinnor 8 procentenheter lägre än andelen sysselsatta kvinnor, jämfört med 6 procentenheter lägre för män.

Andelen självförsörjande kvinnor och män ökade kontinuerligt mellan 2014 och 2023, med undantag för en tillfällig nedgång 2020 i samband med utbrottet av covid-19-pandemin. Mellan åren 2023 och 2024 ökade andelen självförsörjande kvinnor marginellt medan andel självförsörjande män minskade marginellt. Sedan 2014 har andelen självförsörjande kvinnor ökat lika mycket som andelen självförsörjande män, ca 4 procentenheter. Detta får till följd att andelen självförsörjande kvinnor legat 6–7 procentenheter under andelen självförsörjande män under perioden 2014–2024.

Tabell 3.3 Självförsörjningsstatus och sysselsättningsgrad 2024

	Andel kvinnor, procent	Andel män, procent	Skillnad kvinnor och män
Självförsörjande	71,4	77,4	-6,0
Heltidsstuderande	6,4	4,2	2,2
Ej självförsörjande	22,1	18,4	3,7
Sysselsättningsgrad	79,1	83,3	-4,2

Anm.: Beräkningarna avser individer 20–65 år som är bosatta i Sverige hela året. Kategorin Heltidsstuderande utgörs av kvinnor och män som uppbär studiemedel för heltidsstudier minst 20 veckor per år eller är värnpliktiga, och som inte är självförsörjande. Sysselsättningsgrad för individer 20–65 år enligt AKU.

Källa: Statistiska centralbyrån.

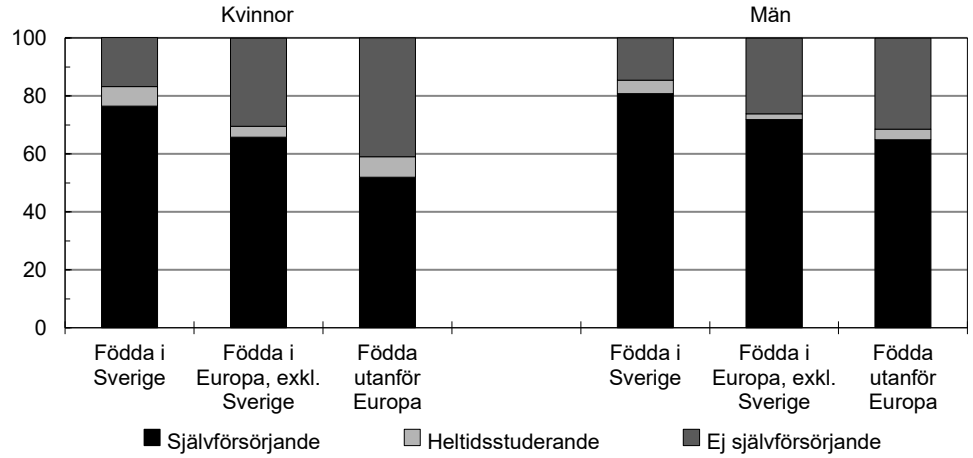
Skillnaden i andelen självförsörjande kvinnor och män är betydligt större bland utrikes födda än bland inrikes födda (se diagram 3.7). Skillnaden är störst mellan kvinnor och

[8] Se prop. 2023/24:100 bilaga 2 för en mer utförlig beskrivning av måttet.

män födda utanför Europa. År 2024 var 52 procent av utomeuropeiskt födda kvinnor självförsörjande jämfört med 65 procent av männen, dvs. en skillnad på 13 procentenheter. Motsvarande skillnad mellan kvinnor och män födda i Europa var 6 procentenheter och 4 procentenheter mellan kvinnor och män födda i Sverige. Andelen studerande är högre bland kvinnor än bland män, men skillnaden mellan kvinnor och män födda utanför Europa beror främst av att kvinnorna i högre utsträckning är ej självförsörjande.

Diagram 3.7 Självförsörjningsstatus efter födelseregion 2024

Procent

Anm.: Beräkningarna avser kvinnor och män som är bosatta i Sverige hela året. Kategorin heltidsstuderande utgörs av kvinnor och män som uppbär studiemedel för heltidsstudier minst 20 veckor per år eller är värnpliktiga, och som inte är självförsörjande.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Andelen självförsörjande ökar snabbare bland utrikes födda män än bland utrikes födda kvinnor

Andelen självförsörjande kvinnor och män födda utanför Sverige har ökat den senaste tioårsperioden. Andelen självförsörjande har dock ökat snabbare bland utrikes födda män än bland utrikes födda kvinnor. Det beror bl.a. på att andelen självförsörjande unga män (20–29 år) födda utanför Sverige har ökat betydligt. Andelen självförsörjande i denna grupp låg 2024 nästan på samma nivå som för män födda i Sverige i samma åldersgrupp. Bland utrikes födda unga kvinnor (20–29 år) har andelen självförsörjande också ökat, men inte i samma utsträckning.

Bland nyanlända kvinnor och män har andelen självförsörjande ökat i snabbare takt än tidigare (se diagram 3.8). Utvecklingen har varit tydligare bland män än bland kvinnor. Den främsta orsaken till ökningen är att sysselsättningen har ökat i denna grupp, vilket bl.a. beror på förändringar i migrationens sammansättning. Under den senaste tioårsperioden har arbetskraftsinvandringen ökat medan flyktinginvandringen har minskat. Även skillnaden mellan andelen självförsörjande kvinnor och män kan till viss del bero på att män i högre grad invandrar av arbetsmarknadsskäl, medan det är vanligare att kvinnor kommer till Sverige som anhöriginvandrare. Skillnader i etablering på arbetsmarknaden kan också påverkas av faktorer som utbildningsnivå, familjesituation och studier.[9]

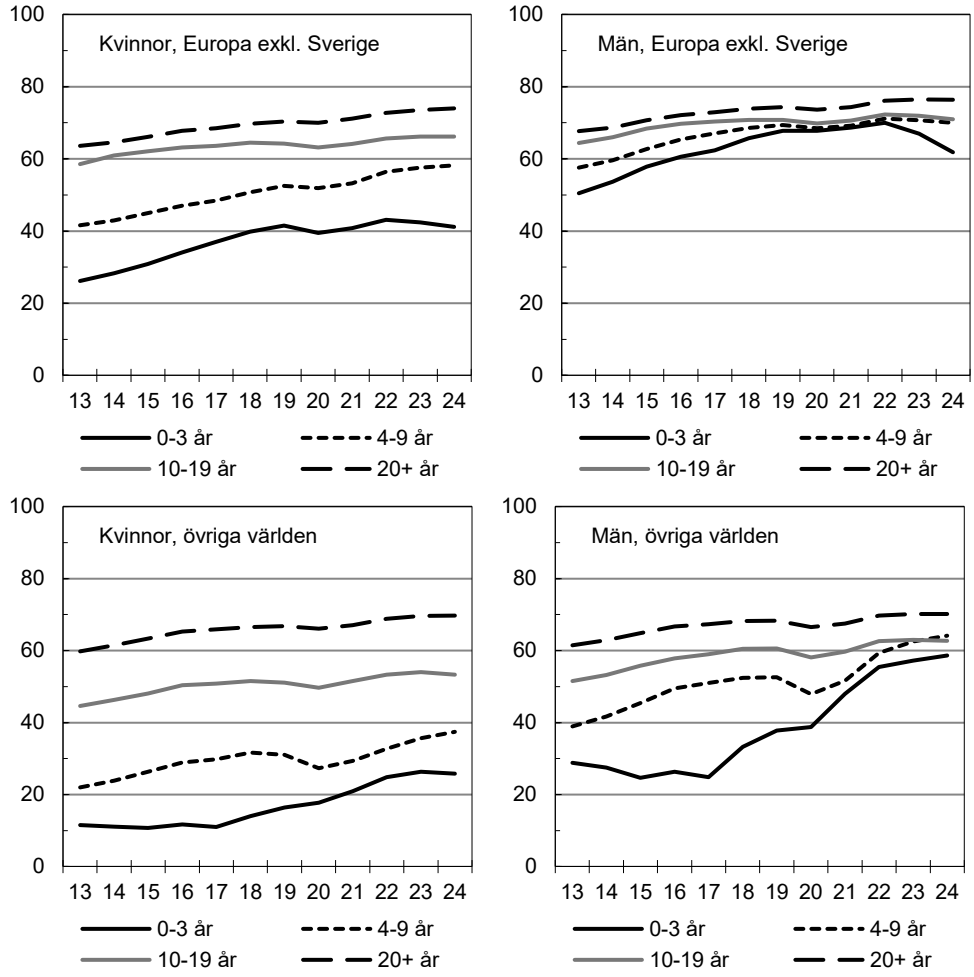
Under de första åren i Sverige är andelen självförsörjande kvinnor betydligt lägre än andelen självförsörjande män, särskilt bland kvinnor och män födda utanför Europa.

[9] För en utförligare beskrivning av utrikes föddas förutsättningar för etablering på arbetsmarknaden, se prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. bilaga 3 avsnitt 2.6.

Även om andelen självförsörjande kvinnor ökar i takt med vistelsetiden är andelen lägre än bland män och skillnaden består över tid. Först efter en längre vistelsetid minskar skillnaderna påtagligt. Bland personer som har varit i Sverige i 20 år eller längre är andelen självförsörjande ungefär lika stor bland kvinnor och män.

Diagram 3.8 Andelen självförsörjande efter födelseregion och tid i Sverige

Andel i procent

Källa: Statistiska centralbyrån.